

P. B. Wolańczyk
15.05.2012 p. Białym
Staszyc

Prof. dr hab. med. Tomasz Wolańczyk

Konsultant Krajowy w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży
 Klinika Psychiatrii Wieków Rozwojowego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego
 00-576 Warszawa ul. Marszałkowska 24
 tel. 22 5227480 fax 22 6211645 e-mail: psychiatria@lilicwarska.edu.pl

Krzysztof Wolski
 Krystyna Barbara Kozłowska

Warszawa, 2012-05-11

Szanowna Pani
 Krystyna Barbara Kozłowska
 Rzecznik Praw Pacjenta
 Aleja Zjednoczenia 25
 01-829 Warszawa

7616/2012

RZECZNIK PRAW PACJENTA	
WPLYNEŁO	
2012-05-14	
..... <i>Laszkowski</i> (datownik)	
Znak	RzPP- 638/2012

Szanowna Pani Krystyno,

W odpowiedzi na pismo RzPP-ZZP-076-24-1/BW/12 dotyczące angażowania pacjentów oddziałów psychiatrii dzieci i młodzieży w prace porządkowe w oddziałach psychiatrycznych, przekazuję swoją opinię.

Uważam, że należy rozróżnić zmuszanie pacjentów do zajęć porządkowych od podejmowania ich w sposób dobrowolny, w ramach programu terapeutycznego. Czym innym jest bowiem dobrowolne zgłaszanie się pacjentów do prac porządkowych, dla rozładowania energii lub zasłużenia na dodatkowe nagrody, czym innym zaś - niedopuszczalne warunkowanie uczestnictwem w nich przepustki lub wyjść na teren szpitala.

Pamiętajmy, że część pacjentów w oddziałach młodzieżowych przebywa w nich ze względu na odmowę przestrzegania podstawowych norm społecznych i trening współuczestniczenia w pracy ma działanie wychowawcze, ale też jest formą dodatkowej aktywności. Oczywiście, w oddziałach prowadzona jest terapia zajęciowa, ale możliwe jest, że 17-letni pacjent z hiperkinetycznymi zaburzeniami zachowania woli pomóc przenieść pojemnik z jedzeniem od haftowania lub wycinania. Np. w niektórych oddziałach prowadzone są ogródki, w których pracują pacjenci - dla mnie jest to znakomita forma terapii zajęciowej.

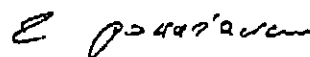
Sądzę, że bardziej celowe niż ustalanie listy czynności porządkowych, które może lub nie może wykonywać pacjent, jest określenie, że przywileje uzyskane jako nagroda za

ZESPÓŁ ds. ZDROWIA PSYCHICZNEGO	
WPLYNEŁO	
15 MAJ 2012	
..... (datownik)	
Znak	RzPP-ZZP-

zachowanie pożądane (w tym pomoc w sprzątaniu) nie mogą dotyczyć praw pacjenta, takich jak przepustka lub tzw. „wolne wyjścia”, które powinny być zależne jedynie od stanu zdrowia pacjenta. Oczywiście, wszelkie czynności porządkowe powinny być wykonywane wraz z personelem (nie zamiast niego).

Zgadzam się z opinią prof. Jacka Wiórki, że „o tym, czy konkretne zajęcia są elementem rehabilitacji czy też nie, rozstrzygać powinno, czy są proponowane ramach przejrzystego, uzgodnionego, zaakceptowanego przez pacjentów (i ich rodziców – przyp. TW) i realizowanego dobrowolnie programu rehabilitacyjnego”.

Podsumowując, wszelkie działania porządkowe (poza dbaniem o własną higienę, własne łóżko i szafkę) powinny mieć charakter dobrowolny, być dodatkowo nagradzane. Wskazane jest, aby informacja o charakterze tych działań wpisana była w regulaminie oddziału i aby rodzice pacjentów mieli również możliwość wyrażania na nie zgody.

KONSULTANT KRAJOWY
w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży

Prof. dr hab. med. Tomasz Wolańczyk